

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De Concionatoribus, siue Episcopi, siue Parochi, siuè alij quicumque sint,
etiam regulares.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62072)

voluntatem, ardentemque affectum simul accendat ad omne sancte agendi officium.

Ut concione absoluta, si modo ibi moraturus non sit, quod ad Missae solennis sacrificium peragatur; ne tamen statim de Ecclesia abeat, sed in oratione paululum consistat; tum verbi Dei, quod audierit, precipua capita, quae praesertim sibi conveniant, tacita cogitatione secum repetat, rationemque certam concipiat, atque in ea, quae res tam salutare recte exequi possit.

Ut de templo à concione, orationeque egressus, ne de concionante intemperanter loquatur, ne temere iudicet. Ne rursus ad inanes confabulationes, profanaque colloquia se conferat, ut ne effluat, quod & audiendo, & meditando castè, sanctèque concepit.

Immo verò amicis obuiam factus, cum illis salutaria instituta, quae concionator explicavit, studiosè, & opportunè communicet.

Domum reuersus, familiam item saepe commonefaciat, quae de sanctae vitae institutione ab eo accepit.

Quae in hoc Titulo desiderantur, vide in Titulo sequenti de Concionatoribus.

De Concionatoribus, siue Episcopi, siue Parochi, siue alij quicumque sint, etiam regulares.

S V M M A R I V M.

- 1 Concionatores fidei professionem faciant. De profess. fid. nu. 11.
- Illis praedicandi ratio proposita.
- Ut sacram scripturam Catholicè interpretentur.
- 2 Et allegorijs tantum approbatis utantur.
- 3 Ut Antichristi, extremique iudicij certum aduentum non praedicent.
- 4 Et historias ex apocryphis scripturis non narrent.
- 5 Ut miracula falsa non referant.
- 6 Ut fabulas non recenseant.
- 7 Ut haeticorum argumenta omittant.
- 8 Quando, & qua ratione referant.
- 9 Ut res dubias, & obscuras vitent, &c.
- 10 Ut inanes quaestiones fugiant.
- 11 Et Euangelium, Symbolum, Orationem Dominicam, Angelicam salutationem, Decem precepta, Ecclesiae Sacramenta, Et sacros Ritus explicent.
- 12 In reprehendendis vitijs, ut se gerant.

Prauas

- 13 Pravas consuetudines reprehendant .
- 14 Cum Prelatis, & Magistratibus, quales se ostendant.
- 15 Populum, vt doceant, & moneant.
- 16 Vniuscuiusque munera ostendant .
- 17 Virtutumq; officia demonstrant .
- 18 Quae vitia euellenda, quaeque virtutes disseminanda, certificentur.
- 19 Concionatoribus, ab Episcopo, loci Parocho, Vicarioq; foraneo, morum corruptela loci, quo mittuntur, significanda &c.
- 20 Concily Tridentini decreta, populo incidant .
- 21 Ecclesias praecepta seruandi modum doceant.
- 22 Consilia amplexanda commoneant.
- 23 Bonis, vt vtendum sic, doceant.
- 24 Ipsorum Concionatorum vita, qualis.
Quales item Concionatores Monialium. De Concion. Monial. num. 1.
Cum Monialibus colloqui non licet, ibid. num. 2.
- 25 Indulgentias populo non publicent .
- 26 Nemine paupertatis nomine commendent: neque permittant, vt a quoquam illa petatur; & quid seruandum, vbi licentia pauperi concedatur .
- 27 Pecuniam collectam, quando faciant pro se, aut alijs .
Qui doctrinam Christianam Iudeis praedicent. De Iudeis, num. 25.
Qua forma vtantur in Saluatoris passione exponenda. De actionibus & represent. num. 2.
- 28 Episcopus, quo ritu, & ratione vtatur in praedicando: quique illi assistant .
- 29 Parochus item, & alij quem modum obseruent .
- 30 Suggestum, quando concionaturus ascendat: in eoque vt stet.
- 31 Episcopus } sacrum Euangelium tractaturus, librum ante se habeat.
Parochus } re potest .
- 32 Si Episcopus fuerit, quem ministrum adhibeat .
Episcopus } anniuersaria mysteria, cultū, ceremoniarūq;
33 Parochus } significationes dierum solennium populum.
Alij q; Concionatores } stas iisdem diebus doceant .
- 34 Supplicationum Iubilaeorum agendorum causas explicent.
- 35 Festis, Dominicisq; diebus proximè antecedentibus idem praesent.
- 36 Ieiunijs Aduentu, & Septuagesima, instantibus idem faciant praesentur .
- 37 Pentecostes diebus, de Sacramento Chrismatis, populum instruant.
- 38 Instructio ipsa, qualis .
Indulgentiam concessam accusantibus blasphemos, saepe denuncient .
De blasphemia, num. 7.

Quas Constitutiones cohortationibus adiument. De iurisdictione Episcopali, num. 10.

Feria sexta hebdomadae Sanctae Crucis effigiem de suggestu proponant. De ratione diuini off. 61.

Concionemque habeat post recitatam Domini passionem. Ibidem.

39 Concionatores regulares in Ecclesiis suorum ordinum predicare non possunt absque licentia suorum Superiorum, & Episcopi benedictione. 42.

Contrafacientes puniantur. 43.

40 Neque in Ecclesiis alijs absque Episcopi licentia, idque Parochi cura.

41 Concionandi facultas, etiam in loco exempto ab Episcopo impetranda.

Benedictio Episcopalis petenda.

43 Concionatorem deligendi Episcopi cura.

44 Concionator examinandus, & à quo.

45 Concionandi facultatis, susceptive benedictionis litteris Concionatorum instructiones describenda.

Concionatorem quis excipiat. De predicatione Verbi Dei, nu. 10.

46 Ad eius sustentationem, qui compellendi.

Concionandi causa examinati, in libros à Cancellario referendi an probati, improbativè sint. De Cancellario, & Notarijs, num. 30.

IS autem, qui prædicandi officio, aut quacumque ratione fidelibus Christianam doctrinam tradendi, munere funguntur, hanc viam, & rationem ineundam proponimus.

Primum, de prædica. ver. Dei, §. cod.

Ut sacram Scripturam interpretentur eo sensu, quem Catholica Ecclesia, & consentiens Sanctorum Patrum auctoritas comprobavit;

neque quidquam ab Ecclesia, aut à Doctoribus Ecclesiae probatis alienum proferant.

1 Ut, si quando ad auditorum utilitatem utendum erit allegorijis, eas ex receptis ab Ecclesia scriptis feligant.

3 Ne certum tempus Antichristi aduentus, & extremi iudicij diem prædicent: cum illud Christi Domini ore testatum sit: Non est vestrum nosse tempora, vel momenta. Neve quidquam præterea futurum ex sacris litteris diuinare, eique eventui certam diem præfinire audeant. Neque temerè, id sibi diuinitus reuelatum esse, affirmant.

4 Ne historias, ex apocryphis scriptoribus populo narrent.

5 Neve miracula, quæ probata Scriptoris fide non comendantur, si quæ tamen auditoribus salutaria iudicant; ita commemorent, ut à certa

certa

6 Ne ineptas, & ridiculas fabulas recenseant: Neve superuacanea, & parum fructuosa.

7 Ne hereticorum opiniones, & argumenta referant apud imperiam multitudinem.

8 Quod si alicubi necessitas postularit, ut eorum falsa dogmata accurrant, ac liberior confutentur, id non longa disputatione, sed graui redargutione faciant, quod facile assequantur, si Catholicam veritatem expromentes, sanctæ Ecclesiæ, Conciliorum, & probatæ veteris consuetudinis auctoritate, ac Sanctorum Doctorum, quos probat Ecclesia, testimonij roborant; & sacre Scripturæ locos, quorum sensus ab illis ad corrupendas simplicium hominum mentes deprauantur, & ex aliis eiusdem Scripturæ locis, & ex Sanctorum Patrum sententia fideliter interpretentur. Sic enim fiet, ut dogmatum perversitas, quæ falsa, interpretatione nitebatur, Catholicæ veritatis vi, & recte interpretatio nis pondere corruat.

9 Ne quid ambiguum, anceps veloquantur, quod auditoribus variè intelligendi occasionem præbere possit. Neve concisè, & obscure quidquam exponant, quæ ex re auditorum animi expectatione incerti, & suspensè relinquantur.

10 Ne ostentandæ doctrinæ, & eloquentiæ causa, difficiles, atque inanes quæstiones, sicut ve orationis, & pigmenta cõquirant, vnde suis ipsius potius, quàm Iesu Christi prædicatores esse videantur.

11 Sed præcipuè in Euangelij, Symboli, Orationis Dominicæ, Angelicæ salutationis, Decem præceptorum, Sacramentorum Ecclesiæ, & sacrorum Rituum dilucida explicatione versentur.

12 In reprehendendis vitiis ita se gerant, ut pietatis, & caritatis studio eos adductos, non hominum, sed peccatorum odio id facere omnes intelligant.

Diligentes, ac vehementes sint in ijs vitiis, & peccatis exagitantibus, in quibus magis uolutatum populum, aut ad ea procliuiorem uident.

13 In prauas etiam Consuetudines inuehantur. Et in eas, quæ, etsi male non videntur, tamen facile peccandi causam afferunt.

Ne quemque nominatim, aut tacitò illum designantes, insectentur.

Ne in ordinem ullum, statum, aut uitæ genus ab Ecclesiæ receptum, inuehantur.

14 Ne Episcopos, aliosvè Prælatos, neve Ciuiles Magistratus cum auditorum offensione asperius obiurgent; sed pie potius ad moneant.

15 Populumq; doceant, præpositis suis, etiam discipulis obedire.

Quem etiam sæpius moneant ex Apostoli sententia, ut faciat obsecratio-

secrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus, qui in sublimitate constituti sunt; praesertim verò pio iis, qui peruigilant, quasi rationem pro animabus eorum reddituri; ut quietam, & tranquillam vitam gerant, in omni pietate, & castitate.

Ita afficere studeant auditores, ut sua peccata dolenter desinant: quos interdum propositis supplicijs aeterni ignis, à flagitijs, & facinoribus deterreant; interdum cōmemoratis caelestis vitae prēmiiis, ad uirtutes, in primis uerò ad Dei, & proximi amorem accendant.

16 Omnes hortatu, & praecipis ad pietatem erudiant; & quae cuiusque sit propria uirtus, quod officium patris, filij, uiri, uxoris, domini, serui, laici, clerici, priuati, Magistratus, omnium denique aetatum, generum, ordinum, partes, & munera, assidue cōmemorent.

17 Verbi Dei praedicatione, tractatione multiplex illa quidem, & magna, nos hoc admonet, ut praeter illa, quae superioribus Concilijs nostris Provincialibus eo de genere constituta sunt, haec etiam pro dignitate rei, proque uiliori, ac faciliiori illius muneris praestandi ratione decernamus.

Illud proprium, ac peculiare sit, non solum Episcopi, sed etiam parochi, genus docendi, ut beati Pauli Apostoli exemplo sigillatim cuiuscumque status homines, uterque instruat, & praecipua uirtutum officia demonstrat; modo filios, modo parentes, nunc seruos, nunc Dominos, nunc uiros, nunc uxores, nunc senes, nunc iuuenes erudiens, ac diligenter, quae cuique propria sunt, praescribens, paterna charitate, & sollicitudine, fideles sibi commissos, à uitijs deterreat: tum ad uirtutes accendat, & testimonijs diuinarum litterarum, & Sanctorum Patrum doctrina, atque exemplis, & sacris Ecclesiae traditionibus, & similitudinibus, & sanctioribus etiam figuris. Quod sanè officium, si graui oratione, & ab omni, uel artificij, uel hominis sua spectantis, suspicione aliena, tractabitur; maiorem inde fructum, iuuante Domino, fore sperandum est. Nec uerò minus in publicis sermonibus, quam in priuatis etiam colloquijs, & secretis confessionibus Apostoli praecipuum uterque implere studeat, arguendo, obsecrando, increpando, in omni patientia, & doctrina.

18 Id planè sibi proponat, optimè nosse, quae in populo uitia, peccata ue potissimum euellenda; quae rursus uirtutes in primis disseminandae sint; eoque intendat maximè omnem uim praedicationis suae. Nec uerò semel, atque iterum, sed sepe, prout uis uenerit, in eodem unius, uel uirtutis suadendae, uel uitij detestandi studio uersetur; quò ad, quantum in se est, perenni quadam doctrinae perseverantia; & perpetua quasi pugna, & contentione, id quod olim Sanctissimos Episcopos, Ambrosium, Augustinum, & Chrysostomum fecisse constat, fidelium animos, etiam

4. De uerb. Dei pd. §. co.

etiam in malè agendo penè obfirmatos, expugnet, deprauatosq; iuuen-
di mores, iam inueteratos, radicius iuuante Deo, euellat.

19 Quod ipsum, vt Concionator omnis præstet, atque exequatur cum
ad aliquem locum mittitur; tunc, & Episcopus, & loci parochus, &
Vicarius Foraneus, si ad locum Diœcesis mittitur, conquisitas, colle-
ctasque paulò antè diligenter morum corruptelas, tunc frequentiores
eò loci, vbi concio habenda erit, verbi Dei concionatori, tempestiue
significabit: rursusque eundem admonebit, si quod pietatis opus est,
quod in illa parochia, locove, eo tempore, vel institui, vel vehementius
excitari velit.

Primū, ibid. 20 Decreta Concilij Tridentini, præsertim, quæ ad mores, & discipli-
nam Christianam restituendam pertinent, & has nostras Constitutio-
nes populo studiosius inculcent.

21 Hanc præterea rationem habeant, vt non solum Dei, & Ecclesiæ
præcepta seruanda esse doceant; sed modū illis tradant, quò ea ex Dei
voluntate seruare oporteat.

22 Commoncant, vt non solum præceptis seruandis, sed etiam con-
silijs amplectendis, ad perfectiorem vitam in dies magis contendere
studeant.

23 Doceant, quo modo vtendum sit bonis animi, corporis, & exter-
nis: Quove modo secundis, & aduersis rebus, vt ea sint illis tamquam
instrumenta, ad consequendam vitam cœlestem.

24 Maximè verò caueant, ne quod præceptis, & hortatu ædificant, id
vita, & moribus destruant; ne cum alijs prædicauerint, ipsi reprobi
efficianur.

25 Indulgentias populo nè publicent, nisi de consensu Episcopi.

26 Neminem populo paupertatis nomine commendent: nisi is testi-
monium ab Episcopo scriptum attulerit.

Neque ei inter concionem permittatur, vt elemosynam à quo-
quam petat in Ecclesia: sed aut ad fores Ecclesiæ stet; aut per eos, qui
eam curam susceperint, id negotium ita commodè, ac celeriter agatur,
vt minime concionem impediatur.

27 Concionator in Vrbe ne sine scripta Episcopi facultate pecuniæ colle-
ctam inter concionandum proponat, faciatve neq; itidè in Diœcesi, sine
Vicarij Foranei licentia. Liceat tamen concionatoribus Regularibus
in eorum ecclesijs, absq; facultate illis tradita ab Episcopo, siue eius Vi-
cario; sua Monasteria populo commendare.

Nec verò elemosynæ causa concionatori seipsum commendare
liceat: ab alijs tamen pijs, honestisque hominibus eius causa de Epi-
scopi licentia conquiri, & colligi vetitum non sit.

4. De verb.
dei predic.
§. eod.

28 Episcopus, cum in Missæ solennis sacrificio sermonem, aut concio-
nem

nem habet, Mitra, Episcopali que sacro omni vestitu, quem in Missa adhibet, indutus sit.

Cui Concionanti, ministri Ecclesiastici, sacris vestibus ritè induti, septem, ut antiquo Canone iussum est, ubi potest, sin minus, pauciores, ab utroque eius latere assistant.

Ad sit etiam, vel dignitate præditus, vel Canonicus, vel alius denique ad quem ex probato instituto spectat baculi pastoralis sustentatio, pluuiali indutus; qui ante ipsum à latere sinistro baculum manu sustineat.

Si uerò sermonem in Missæ sacrificio non solenni habet, sacris item vestibus, Missæ sacrificio dicatis, utatur, & mitra, & cum baculo item, ad sit minister. Et quæ assistant præterea ministri duo ad minimum, superpelliceo, aut si Canonici, uel dignitate præditi sint, suo in chori officijs stato habitu quotidiano induti; nisi pro alicuius celebritatis, solennis uel actionis, ac populi concursus ratione, aliis sacris uestibus eos amictos esse aliquando iusserit.

Id porro muneris obeat, sedens in medio altari, in saldistorio, aut in sede, loco eminentiori collocata, aut in cathedra Episcopali; aut etiam, suggestu, ambonè uel ascendat; ubi itidè sedes, & mitra item ornatus, ceterisque; ut supra adhibitis, comodiùs à populo cõspiciatur, & audiatur.

In alia uerò actione, quàm in Missæ sacrificio, aliove tempore, prout actio solennis, populivè frequentia est, sermonem ipsidem, ut supra locis, arbitrati suo, habeat, pluuiali, & mitra etiam indutus; adhibitis quoque, uel pluribus; uel duobus saltem, qui digniores aliis in Ecclesia sint, ubi de more illius Ecclesiæ Episcopo in sacris actionibus ij assistere solent, uel Archidiacono, & altero diacono, qui digniori loco sedet; aut demum duobus, ut Episcopo uidebitur, canonicis diaconis, sacro diaconali amictu uestitis.

Quod si cappa Episcopali, & stola potius, quàm pluuiali, & mitra, uti maluerit, illi duo assistentes, non sacro diaconali amictu, sed & ipsi, & alij ministri, superpelliceo, aliove sui canonicatus, dignitatis uel in chori officijs insigni induantur: adhibeatur que præterea, non solum, qui pastorem baculum, sed alter et, qui mitrâ à dextero latere teneat.

Cum uerò sermonem, aut concionem minus frequenti populo, aut in actione minus solenni, uel in Ecclesia non insigni habebit; poterit rocchetto, & mozzeta indutus id præstare, stola etiam adiuncta.

Nec uerò propterea omittet; quo minus, si per temporis, & loci opportunitatem liceat, & assistentes, & alios ministros, ut supra adhibeat, cum insignibus Episcopalibus. Si quando autem tunc duo illi canonici, cum superpelliceo, uel cum indumento, habituve canonicali non assistent, ecclesiastici tamen ordinis homines aliquot grauiores, presentes adesse, conueniens erit.

Triplex

Constitutionum, & Decretorum Synodaliū

Triplex porrò hæc ratio, vel pluuiali, uel cappa Episcopali, uel rochetto, mozzetaque cum stola utendi, cum sermonem non in Missæ sacrificio, sed in alia functione, aliove tempore Episcopus habet, non ita ei præscripta est; quia modo unam, modo alteram, modo tertiam, prout maluerit, & temporis, loci, personarumve ratio tulerit, adhibere possit. Nec præterea prohibetur ex tempore, ut aliquando usui uenerit, ubique etiam sine stola gregem suum uerbo Dei, & salutaribus monitis pascere pro munere suo pastorali; cum eius & dicta, & facta, quasi perpetuam quandam prædicationem ministrare, præbere uel debeant.

29 Parochi uerò, Præpositi, & alii, Episcopo inferiores, cum in altari id munus obibunt, tunc capite aperto stare debent, ad sacerdotalis libri præscriptum.

30 Quò autem facilius à frequenti populo audiantur, suggestum eos ascendere opportunius erit; tuncque casulam deponere, si maluerint, licebit: quam statim, sermone habito, ad altare reuersi, induant.

In suggestu concionem, aut sermonem, cum habent, aperto sint capite, & sedent, aut stent, prout maluerint.

Cum non is Sacerdos, qui sacrificium Missæ facit, sed alius intrâ Missæ celebrationem, sermonem, concionemve habiturus est, is suggestum ascendat: interea uerò sacerdos celebrans, loco à laicis segregato, & ab altari paululum remoto, non extrâ tamen capelle fines, in qua Missa celebratur, sacris uestibus indutus, cum duobus ministris, scilicet diacono, & subdiacono, si illi in Missa tunc adhibiti sunt, ab utroque latere confidentibus, sedebit.

31 Episcopus, parochusve, sacrum Euangelium, aut etiam Scripturæ sacræ partem, coram populo, etiam è loco superiori tractans, collocatū ante se aliquando, cum uiderit expedire, habeat euāgelij, aut sacræ scripturæ librum: de quo ipse, aut etiam minister, cum Episcopus est, per membra, clausulas, & sententias distinctè eiusdem Euangelij; sacræque Scripturæ uerba: quæ ipse scilicet, uel Episcopus, uel parochus concionando, quo ordine leguntur, sigillatim populo explicet.

32 Minister uerò, in hoc munere legendi, Episcopo Archidiaconus sit, uel diaconus canonicus, aliusve denique, quem Episcopus elegerit; isque ante illum capite aperto stans, de libro uerba distinctè pronunciet.

3. Quæ ad
Cœcili. pert.
§.co.

33 Anniuersaria festorum, solenniumque dierum quadam quasi uicissitudine, & stans pro solennitatum, temporumque ratione sacris ceremoniarum Ritibus Dei Ecclesia à Spiritu sancto instructa redemptionis nostræ mysteria, & sacras alias actiones in anno, tamquam uno libro descriptas, fidelibus proponit: qui si minus ad ea instructi sunt, nec quæ
sanctè,

sanctè, religiosèq; aguntur, intelligunt, non eum fructum, quem alio-
qui perciperent, capiunt. Quò igitur diligentius illi instruantur, in-
diesq; magis accenduntur ad publicas sacras actiones, & mysteria col-
enda, quæ itatis anni solennitatibus, & temporibus Ecclesia Dei cele-
brat; Episcopus tum ipse aliquando, tum Concionatores, & parochi,
certis ijs diebus, quibus illa agi, celebrariuè contigerit, populum do-
ceant, cum sacrosancta ea mysteria, tum religiosum eorum anniuersa-
rium cultum, tum sanctiores statarum ijs colendis sacrarum cæremoni-
arum, ac rituum rationes, & significationes.

34 Idem, cum solennes aliqua statarum processiones, vel alia supplica-
tiones, aliqua publica causa indictæ, aguntur, vel Iubilæum in vniuersa
Ecclesia indictum, celebratur; conciones ab eisdem habeantur: quibus
præter cætera, explicetur causæ, quamobrem aut Iubilæum celebretur,
aut illæ supplicationes fiant; tum excitentur, atq; admoneantur fideles,
quàm religiosè incumbendum sit ei Sanctæ actioni, quidq; ab illis præ-
standum, vt illius Iubilæi (spirituales diuitias ipsi consequantur.

35 Vt autem religiosa animi præparatione si solennes dies à fidelibus
colantur; non satis illi id esse putent, mysteria illa à se sermonibus, con-
cionibusve ijs ipsis diebus, quibus celebrantur, explicari, sed festis
etiam, aut Dominicis diebus eas sacras, vel solennitates, vel actiones
proximè præcedentibus eisdem concionibus instruant, & eorum ani-
mos, mentesque præparare, atque inflammare studeant, cum ad omnè
religiosum mysteriorum, quæ sanctè aguntur, cultum; tum maximè pro
solennitatum ratione, ad pœnitentiæ Sacramentum, & ad sacram Eu-
charistiam sumendam.

36 Id verò etiam seruetur, cum stata ieiuniorum tempora, Aduentus
Domini, Septuagesima, & eiusmodi instant.

37 De Sacramento, etiam Chrismatis populum instruant in illis Pen-
tecostes diebus, quibus potissimùm ab Episcopo id Sacramentum so-
lenniter ministrari solet.

38 Parochi autem id omne instruendū populi officium præsent ad
prescriptum instructionis, quæ eo nomine cura nostra conficietur ad
communem Prouinciæ vsum.

39-40 Ne patiatu parochus, cuiusuis ordinis Regulares in ordinis
sui ecclesijs, intra fines parochiæ suæ sitis, concionè habere; nisi ex scri-
pto testimonio perspexerit, eos, muneris eiusmodi in illis ecclesijs ob-
eundi causa, se ad Episcopum cum concionandi facultate, quàm à Su-
perioribus suis ipsi obtinuerint, contulisse; & benedictionè, vt Triden-
tino Concilio cautum est, ab eodem petiisse, neque itidem in alienis
eiusdem parochiæ Ecclesijs; nisi, ibi concionandi facultatem sibi ab
Episcopo literis concessam, illi ostendant.

3. quæ ad Cõ
ciõ pti. 5. co.
Sefs. 5.
c. 2. de Refor.
& ses 25. c. 4.
de Regu. &
Mon. scfs. 24.
c. 4. de Refor.

D. Nein

6. Quæ ad cōcionat. pert. §. eod.

41 Ne in Monasteriis quidem, & locis, ubi Regulares spirituales, & temporalesque iurisdictionem habent, quisquam Ecclesiasticus homo, & Regularis exemptus, prædicationis munus obeat; nisi primum ab Episcopo probatus, intra cuius Diœcesis fines ea monasteria, locave sunt.

42 Regulares verò à suis Superioribus approbati, ac de eorum licentia in Ecclesijs suorum ordinum prædicaturi, antequàm prædicare incipiant, coram Episcopo personaliter cum ipsa licentia se præsentent, ab eo benedictionem accepturi: sine qua benedictione, aut Episcopo contradicente, prædicare non præsumant.

5. Quæ ad p̄di. & c. §. eo.

43 Si quis cōtrafecerit, ei pœnæ, & censure constitutæ sint, contrà alios sancitæ.

Episcopi solùm sit, abrogatis quibuscumque contrarijs consuetudinibus, & priuilegijs, & in Ecclesia Cathedrali, & in alijs non modo iurisdictioni suæ subiectis; sed etiam in exemptis, quæ curatæ sunt, concionatorem liberè deligere, atque constituere. Idemque ad eum spectet in Regularium, etiam Ecclesijs, ubi, pro maiore commoditate, consuetudinis, morisque est, populi, Vniuersitatisve, aut pij loci, Scholæ, aut Confratriæ, etiam laicalis sumptibus, uel elemosynis, collectis, uel legato pio, aliave huiusmodi ratione quotannis certo stato tempore permissa Episcopi concionem haberi.

Nec verò illius deligendi, constituendive ius vlla ratione cōpetat, neque ipsis Regularibus, etiam per turnum, neque Vniuersitati, neque Magistratui, neque loci pij administratoribus Confratriæ, Scholæve, etiam laicali, nec alij cuiquam laico; etiam si ei elemosyna, alimentave è publico, aut è Confratria, aliove modo, ut suprà suppeditentur, subministranturve. Quæ, ut nihilominus subministrantur, atque adeò persoluantur ab ijs, qui solent, aut alia quacumque ratione debent, omni appellatione postposita, Episcopus cogat, ut Concilio Prouinciali quæto cautum est.

vt inf. nu. 60.

44 Nemini autem concionandi facultatem concedat Episcopus; nisi præter alia, uel examine, uel alia ratione, pro arbitrio suo illius scientiâ, & peritiâ in eo munere probant.

vt inf. de Cōciō. examine. 3. quæ ad Cōcion. p̄ti §. e.

45 Quæ in Concilio Prouinciali primo, De prædicatione uerbi Dei, & quæcumque item alia Cōcionatoribus à nobis præscripta sunt, ea, quò diligentius seruentur, illam cautionem adhibent vnusquisque Episcopus, ut cum eorum cuiquam in sua Diœcesi concionandi potestatem faciat, uel benedictionem impartiet, illa omnia, & alia eo de genere in nostram Concionatorum instructionem, ad communem Prouincie vsum simul redacta; & quæ item Episcopus Ecclesie suæ rationibus accommodata ab illis seruanda censuerit, illis litteris describi iubeat; quibus, uel concionandi facultas permittetur, uel præsentationis postula-

postulatęq; benedictionis testimonium fiet.
 46 Populus, & Vniuersitas detrectans subministrare victum, ut antea
 consuevit, Concionatoris solitamve eleemosynam ad eiusdem vitę tan-
 quam sustentationem, omni iuris ratione, etiam interdicti pęna ab Epi-
 scopo ad id compellatur. Vide etiam supra, num. 47.

4. De uerb.
 Dei pđ. §. co.

Quę hic desunt, videantur in Titulo. De pędicat. uerbi Dei.

**De examine Concionatorum, & sacre Scripturę
 interpretum.**

S V M M A R I V M.

Examinatorum officium in Concionatoribus approbandis, quale.

Quę ad Sac. ord. pert. 46.

1 *Concionatores, & sacre Scripturę interpretes, de quibus interrogādi.
 Sacre lectionis interpretandę causa examinati, in librum a Cancellario
 notandi, an probati, reprobati uē fuerint. De Cancellario. 30.*

1 **I**AM est locus examinis Concionatorū, & sacre 5. Ibidem.
 Scripturę interpretum, a quibus hęc queratur.
 Primò de doctrinę articulis, dogmatibusve
 Concilio Tridentino explicatis, utpotè de Can-
 none Scripturę; de peccato originali, de iusti-
 ficatione, de Sacramentis, & generatim de sa-
 crificio Missę, de Purgatorio, de Inuocatione,

& ueneratione Sanctorum, de Sacris reliquijs, de Imaginibus Sancto-
 rum, de Indulgentijs, potestate, & auctoritate Pape; de Ieiunijs, de die-
 bus festis, & reliquis multis.

An pęterea habeat reliquos Theologię notos, & tractatos locos.

Quem in Scholasticis pęsertim auctorem familiarem habeat.

An sapius Sacrorum Bibliorum volumina, cum glossa, alioue com-
 mentario studiosè euoluerit: anque in iis ipsis ita diligenter uersatus,
 ut inde locos facillè, apteque promere possit ad omne sacre tractatio-
 nis genus.

An Sanctarum interpretationum usu literatè peritus.

An ex antecedentibus, & consequentibus uerum Scripturę sensum eli-
 cere norit: anque item ex Euangelistis, in eodem narrationis genere
 uersantibus.

An rursus temerè, pro suoque libito sacram Scripturam ð uero sen-
 su detorqueat.

An tropologicos, moralesve sensus, cum litterali sensu non coheren-
 tes, commentetur.